

УДК351.86:355.457>(477)

Олег Мітягін,

кандидат історичних наук

Національний університет оборони України, м. Київ

<https://orcid.org/0000-0002-2230-5150>

DOI: 10.33099/2617-1775/2023-02/176-185

СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Одним з напрямів трансформації військової освіти України є формування та розвиток ефективної системи професійної військової освіти (далі - ПВО) та забезпечення її якості. В основу цього процесу покладено ідею зовнішнього та внутрішнього оцінювання як перевірку відповідності закладів освіти певним стандартам, що активно впроваджуються у практику інституційного оцінювання та акредитації освітніх програм. Варто зауважити, що такі підходи притаманні й системі якості вищої військової освіти України, яка інтегрована в державну систему вищої освіти України. На даний час реалізація політики забезпечення якості освітньої діяльності вищої та професійної військової освіти розглядається як основа функціонування та один із пріоритетів у стратегії подальшого розвитку військової освіти України. Також з метою вивчення досвіду країн-партнерів щодо існуючої моделі якості освіти та індивідуальної підготовки раніше було досліджено організацію системи менеджменту якості освіти в закладах освіти та підготовки, проведення інституційної акредитації, впровадження процесу постійного вдосконалення в навчальних закладах освіти та підготовки у країнах-членах НАТО.

Ключові слова: професійна військова освіта; освіта та індивідуальна підготовка; інституційна акредитація; внутрішнє забезпечення якості освіти; зовнішнє забезпечення якості освіти; інституційний аудит; стейкхолдери.

Постановка проблем. У Збройних Силах України провадиться трансформація системи військової освіти, метою якої є «створення багаторівневої системи професійної військової освіти відповідно до стандартів НАТО, кращих вітчизняних та закордонних практик, власного досвіду бойових дій» [4].

Також слід зазначити, що інтеграція Збройних Сил України до НАТО шляхом імплементації стандартів професійної військової освіти провідних країн-членів НАТО до національної системи військової освіти передбачає:

створення багаторівневої системи;

уточнення вимог до змісту військової освіти;

приведення організаційно-штатних структур ВВНЗ, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, їх матеріально-технічної бази у відповідність з метою та змістом професійної військової освіти;

приведення рівня підготовленості науково-педагогічних (педагогічних) працівників, інструкторського складу до мети та змісту професійної військової освіти;

забезпечення якості професійної військової освіти [1, с 134].

Існуюча модель системи військової освіти не враховує більшості сучасних принципів та підходів в підготовці військових фахівців відповідно до

стандартів НАТО, зокрема, не визначена модель системи забезпечення якості професійної військової освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань, пов'язаних з підготовкою військових фахівців в Україні, присвячено низку наукових праць вітчизняних вчених. Так, аналіз системи забезпечення якості вищої освіти здійснили О. Барабаншиков, Д. Вітер, М. Гацько, А. Зельницький, Б. Олексієнко, С. Печеров, Ю. Приходько, В. Телелим, О. Челпанов. Разом з тим, незважаючи на різноманітність публікацій щодо дослідження сучасного стану забезпечення якості освіти та підготовки військових фахівців, питання щодо забезпечення якості професійної військової освіти не розглядалося.

Мета статті: аналіз та впровадження сучасних підходів щодо забезпечення якості професійної військової освіти під час трансформації системи військової освіти України.

Методи дослідження: для розв'язування поставлених завдань використано загальнонаукові методи аналізу наукової літератури з досліджуваної проблеми, моніторинг існуючої системи забезпечення якості освіти та підготовки офіцерських кадрів держав-членів НАТО, системний аналіз і синтез, індукція та дедукція, системний підхід до розв'язування проблем, класифікація, узагальнення та систематизація.

Виклад основного матеріалу.

Як було досліджено раніше, європейська практика оцінки якості освіти характеризується створенням спеціалізованих акредитаційних агенцій – громадських організацій, що займаються розробкою інструментарію й методик оцінки якості, а також здійснюють перевірку якості освіти [3, с.178].

Діяльність агенцій зосереджена, головним чином, на оцінці якості та забезпеченні гарантій якості, що включає акредитацію вищих навчальних закладів і освітніх програм, а також контролі та консалтингу в окремих елементах і аспектах освітньої діяльності, наприклад: електронне навчання, ефективність наукових досліджень, освітні сервіси, системи менеджменту якості тощо [8, с.68].

В системі освіти та підготовки в країнах - НАТО відповідно до директиви «Освіта та індивідуальна підготовка (E&ITD) 075- 007 від 10 вересня 2015 року» Штаб верховного головнокомандувача об'єднаних сил НАТО з трансформації відповідає за зміст і сертифікацію курсів та закладів освіти НАТО [4]. Заклади які були внесені до каталогу можливостей проходять сертифікацію НАТО. У кожному закладі освіти та підготовки з метою забезпечення відповідності стандартам НАТО налагоджена система менеджменту якості освіти, впроваджений процес постійного вдосконалення, який складається з внутрішнього та зовнішнього циклів. Заклади освіти повинні збирати необхідну інформацію, аналізувати її, оцінювати результати та вносити зміни до наявних підходів та процедур, а також формувати щорічний звіт з аналізу якості освіти та підготовки. Для цього призначається та направляється група експертів з гарантування якості, на основі рекомендацій якої приймається рішення щодо акредитації закладу, який ґрунтується на стандартах якості НАТО. Після успішної акредитації Штаб верховного головнокомандувача об'єднаних сил НАТО з трансформації проводить моніторинг усіх акредитованих

закладів освіти через щорічний звіт щодо гарантування якості [7]. У подальшому формуються щорічні звіти щодо гарантування якості, збираються та узагальнюються в одну збірку рекомендацій для гарантування якості, яка містить передовий досвід, типові проблеми та запропоновані рішення.

Система забезпечення якості професійної військової освіти у США має свої особливості та контролюється безпосередньо Міністерством оборони. У свою чергу, програми ПВО у США є акредитованими, а контроль за освітньо-науковими програмами (професійних стандартів) ПВО у США здійснює Канцелярія Міністра оборони [9]. Оцінку ефективності цих програм та загалом оцінку забезпечення якості ПВО покладено на Government Accountability Office (GAO – Управління підзвітності уряду), яке є незалежною урядовою установою, що здійснює аудиторську діяльність (державний аудит) та надає інформацію, яка використовується Конгресом США, керівниками виконавчих органів та керівниками навчальних закладів для забезпечення їхньої якісної діяльності. Іншими словами - це офіційна установа, яка надає щороку звіти та пропозиції за проведений аудит відповідно до запитів Конгресу [10]. Командування видів (родів) військ (сил) разом із військовими навчальними закладами забезпечують якість ПВО, що відповідають вимогам підготовки військових фахівців та стратегічного бачення застосування збройних сил США.

Організована в НАТО система менеджменту якості та сертифікації у закладах освіти та підготовки дозволяє забезпечити високий рівень підготовки персоналу відповідно до стандартів НАТО.

Проводячи паралелі з вирішенням питання забезпечення якості військової освіти в Україні, треба зазначити, що з огляду на положення статті 16 Закону України «Про вищу освіту» [2], в країні існує та працює система забезпечення якості вищої освіти, яка схожа на Європейську систему якості вищої освіти та складається з підсистем:

- а) забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості);
- б) зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;
- в) забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ.

Такі принципи та підходи притаманні й системі вищої військової освіти України, яка інтегрована в державну систему вищої освіти. Проте в системі професійної (неформальної) військової освіти відсутній механізм щодо проведення ліцензійної експертизи та акредитації освітніх програм, за якими здійснюється професійна підготовка особового складу сил оборони України. Отже, актуальним є утворення такої державної інституції, яка буде відповідати за реалізацію політики МО України у сфері забезпечення якості як вищої(формальної) так професійної (неформальної) військової освіти. Це питання має вирішуватись у контексті інституційного забезпечення функціонування системи професійної військової освіти в Україні з урахуванням основних вимог професійної підготовки офіцерів на різних рівнях

військової освіти в контексті сучасних завдань сектору безпеки і оборони та стандартів у країнах Альянсу.

Розглянемо систему забезпечення якості військової освіти у призмі правового регулювання, зокрема, які інституції та механізми забезпечують цей процес. Так, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти [2] (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективної системи запобігання академічному плагіату та його виявлення у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти тощо.

Одною з сучасних європейських тенденцій щодо гарантування якості вищої освіти є перенесення центру ваги з процедур зовнішнього контролю якості освітнього процесу і його результатів на базі національних систем атестації та акредитації у бік внутрішньої самооцінки освітніх установ на основі тих чи інших моделей. Таким чином, ВВНЗ організовує процедури, заходи та несе відповідальність за якість вищої освіти. Аналіз Європейських освітніх систем показав, що відповідальність ВВНЗ в Європейському освітньому просторі за якість наданих освітніх послуг тільки зростає.

Ця тенденція має місце також у ВВНЗ системи військової освіти України. Так, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» в НУОУ створюється Навчально-науковий центр внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у сфері вищої та професійної військової освіти НУОУ. Місія центру – розроблення та реалізація політики забезпечення якості освітньої діяльності, вищої та професійної військової освіти як основи функціонування Університету та один із найважливіших пріоритетів у стратегії подальшого розвитку. Створення такого Центру підсилить ефективність впровадження системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, вищої (формальної) та професійної (неформальної) освіти.

Треба зазначити, що підрозділи по забезпеченню якості освітньої діяльності, вищої та професійної освіти створені у всіх ВВНЗ та ЗВО ВНЗ України.

Система зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту» [2] передбачає:

- забезпечення ефективності процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти;

- забезпечення наявності системи проведення процедур зовнішнього забезпечення якості;

- забезпечення наявності оприлюднених критеріїв прийняття рішень відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти;

- налагодження доступного і зрозумілого звітування;

- проведення періодичних перевірок діяльності систем забезпечення якості та механізмів роботи з отриманими рекомендаціями тощо.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1490 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 р. № 1410» основними завданнями трансформації системи військової освіти є: «забезпечення якості військової освіти, впровадження відповідальності стейкхолдерів за провадження освітньої діяльності, реалізація законодавчо закріплених вимог щодо забезпечення і гарантування якості освіти, впровадження інституційного аудиту професійної військової освіти» [5].

З метою розбудови та функціонування зовнішньої системи забезпечення якості професійної військової освіти в МО України розроблено Порядок проведення інституційного аудиту професійної військової освіти у вищих військових навчальних закладах МО України (далі – Порядок), затверджений 31 серпня 2020 року першим заступником Міністра оборони України [6].

Відповідно до Порядку метою проведення інституційного аудиту є підвищення ефективності функціонування системи професійної військової освіти та вироблення рекомендацій щодо:

- забезпечення якості освітньої діяльності та вдосконалення її внутрішньої системи;

- приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність до вимог законодавства.

Інституційний аудит професійної військової освіти передбачає:

- оцінку організації освітньої діяльності щодо впровадження та виконання освітніх програм;

- оцінку управлінського процесу ВВНЗ;

- оцінку людських ресурсів у ВВНЗ;

- оцінку освітнього середовища та матеріальних ресурсів;

- перевірку додержання ВВНЗ вимог законодавства у сфері професійної військової освіти.

Вперше, у грудні 2020 року, експертною групою МО України та іноземними радниками було проаналізовано існуючий стан справ у системі професійної військової освіти та дано оцінку організації освітньої діяльності з впровадження та виконання освітніх програм, структурної організації системи військової освіти та управлінського процесу, кадрового менеджменту, процесу управління освітньою діяльністю та інші питання. За результатами незалежного огляду системи професійної військової освіти експертною групою було запропоновано низку практичних рекомендацій. Також треба зазначити, що інституційний аудит професійної військової освіти у плановому порядку здійснюється не частіше одного разу на п'ять років відповідно до плану, який формується Департаментом військової освіти і науки МО України та затверджується першим заступником МО України.

Стосовно повноважень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти слід зазначити, що відповідно до статті 18 Закону України «Про вищу освіту» [2], Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (далі – НАЗЯВО) проводить акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. При цьому, оскільки професійна військова освіта не відноситься до вищої освіти, ця норма Закону України «Про вищу освіту» на акредитацію освітніх програм професійної військової освіти не розповсюджується.

Наступною моделлю є забезпечення відповідного рівня набуття професійних компетентностей в Україні (Національне агентство кваліфікацій (НАК)). Зазначена модель характеризується розробкою відповідних професійних стандартів та акредитацією відповідних кваліфікаційних центрів.

Недоліком цієї моделі є відсутність у Каталозі професій ДК 003:2010 (КП) та Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД) усього переліку професій пов'язаного з сектором оборони України.

Але питання акредитації та сертифікації програм ПВО може належати до сфери відповідальності Агентства з питань забезпечення якості професійної військової освіти, що може бути створене як постійно діючий колегіальний орган МО України, уповноважений на реалізацію політики МО у сфері забезпечення якості професійної військової освіти. Це буде окрема незалежна структура, яка буде керуватися власною політикою та буде підзвітною МО України.

Агентство з питань забезпечення якості професійної військової освіти під час реалізації політики МО у сфері забезпечення якості професійної військової освіти може взаємодіяти з МОН, НАЗЯВО, ГШ ЗСУ, органами управління інших складових сил безпеки і оборони, з науковими установами і ЗВО країн-членів НАТО.

До основних завдань створеного Агентства з питань забезпечення якості професійної військової освіти можна віднести:

- визначення вимог до системи забезпечення якості ПВО;
- розроблення положення про акредитацію освітніх програм;
- розроблення порядку інституційної акредитації та аналіз якості освітньої діяльності ЗВО в системі ПВО;

- проведення ліцензійної експертизи та підготовка експертного висновку щодо можливості видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері ПВО;
- розробку за поданням ЗВО та наукових установ, що провадять освітню діяльність у сфері ПВО, пропозицій щодо переліку спеціальностей і спеціалізацій, за якими здійснюється підготовка здобувачів ПВО на відповідних рівнях військової освіти;
- погодження розроблених стандартів ПВО за кожною спеціальністю;
- прийняття рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної програми ПВО за результатами акредитаційної експертизи;
- встановлення критеріїв оцінки якості освітньої діяльності в системі ПВО;
- участь у формуванні показників державного замовлення на підготовку військових фахівців за програмами ПВО за рівнями військової освіти та спеціальностями.

Висновки та напрями подальших досліджень. В Україні на законодавчому рівні визначена система забезпечення якості вищої освіти, яка складається з підсистем: внутрішнього забезпечення та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ. Але в системі професійної (неформальної) військової освіти, відсутній механізм щодо проведення ліцензійної експертизи та акредитації освітніх програм, за якими здійснюється професійна підготовка особового складу сил оборони України.

Отже, актуальним є утворення такої державної інституції, яка буде відповідати за реалізацію політики МО України у сфері забезпечення якості як вищої(формальної), так професійної (неформальної) військової освіти.

Питання акредитації та сертифікації програм ПВО може належати до сфери відповідальності Агентства з питань забезпечення якості професійної військової освіти, що може бути створене як постійно діючий колегіальний орган МО України, уповноважений на реалізацію політики МО у сфері забезпечення якості професійної військової освіти. Це може бути окрема незалежна структура, яка буде керуватися власною політикою та буде підзвітною МО України.

Створюючи інституційну модель базуючись на підходах реалізованих НАЗЯВО чи НАК наприклад, у формі державного агентства із забезпечення якості професійної військової освіти, треба враховувати: тривалий процес підбору кваліфікованих кадрів в інституції зазначеної моделі, тривалий період для розроблення професійних стандартів відповідно до існуючої процедури та необхідність створення додаткових органів що приведе до значного збільшення витрати бюджетних коштів. Також треба зауважити, що у країнах НАТО контроль за змістом та якістю освіти та підготовки покладено на силовий сектор: в Європейському секторі НАТО це Штаб верховного головнокомандувача об'єднаних сил НАТО з трансформації, у США контроль за освітньо-науковими

програмами (професійних стандартів) ПВО здійснює канцелярія Міністра оборони США.

Розроблення моделі забезпечення якості професійної військової освіти необхідно вирішити комплексно разом з проблемними питаннями для забезпечення ефективного функціонування існуючої системи військової освіти в цілому. На даний час основними проблемними питаннями є:

- у діючому Класифікаторі професій відсутня професія “військового”;
- не визначений порядок і процедури проведення оцінювання професійних кваліфікацій;
- система моніторингу та оцінки якості військової освіти перебуває у стані формування.

Це питання має вирішуватись у контексті змін до законодавства України у сфері вищої освіти та інституційного забезпечення функціонування системи професійної військової освіти в Україні з урахуванням основних вимог професійної підготовки офіцерів на різних рівнях військової освіти в контексті сучасних завдань сектору безпеки і оборони та стандартів у країнах Альянсу.

Перспективним напрямком наукових розвідок є дослідження питання формування інтегрованої моделі системи забезпечення якості професійної військової освіти в силах оборони України на основі досвіду організації системи забезпечення якості військової освіти та підготовки в країнах – НАТО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вітер Д., Мітягін О. Стратегічні пріоритети підвищення боєздатності Збройних Сил України в контексті професіоналізації військової освіти: політики і процедури. Зб. наук. праць ЦВСД: НУОУ, 2020. №1 (68). С. 133-137.
2. Закон України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page2.848-VIII> [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon>
3. Мітягін О. Організація системи забезпечення якості професійної військової освіти в країнах – членах НАТО. Зб. наук. праць ЦВСД: НУОУ, 2023. №1 (68). С. 177-185.
4. Освіта та індивідуальна підготовка (E&ITD) 075-007: Спільна директива стратегічних командувань НАТО: довідкові матеріали./[колектив авторів]. – К: НУОУ, 2021. – 178 с.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1490 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 р. № 1410” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www://mil.gov.ua/content/pdf/poriadok/inst/audit
6. Порядок проведення інституційного аудиту професійної військової освіти у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, затверджений першим заступником Міністра оборони України 31.08.2020 р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF#top>.
7. MC 0458/3 NATO Education, Training, Exercise and Evaluation Policy, dated 03 September 2014.
8. Тригуб І. Класифікація країн Східної Європи щодо подібності підготовки експертів у галузі освіти / І. Тригуб // Неперервна професійна освіта: теорія і практика (Серія: педагогічні науки). – 2016. – Випуск №1-2 (46-47). – С. 66-70.
9. Professional military education: programs are accredited, but additional information is needed to assess effectiveness. URL: <https://www.gao.gov/products/gao-20-323#summary> (дата звернення: 24.03.2023).

10. What GAO does. URL: <https://www.gao.gov/about/what-gao-does> (дата звернення: 24.03.2023).

REFERENCES

1. Viter D., Mitiahin O. Stratehichni priorityty pidvyshchennia boiezdatnosti Zbroinykh Syl Ukrainy v konteksti profesionalizatsii viiskovoi osvity: polityky i protsedury. Zb. nauk. prats TsVSD: NUOU, 2020. №1 (68). S. 133-137.
2. Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" vid 01.07.2014 r. № 1556-VII [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page2.848-VIII> Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon>
3. Mitiahin O. Orhanizatsiia systemy zabezpechennia yakosti profesiinoi viiskovoi osvity v krainakh – chlenakh NATO. Zb. nauk. prats TsVSD: NUOU, 2023. №1 (68). S. 177-185.
4. Osvita ta indyvidualna pidhotovka (E&ITD) 075-007: Spilna dyrektyva stratehichnykh komanduvan NATO: dovidkovi materialy. [kolektyv avtoriv]. – K: NUOU, 2021. – 178 s.
5. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 hrudnia 2022 r. № 1490 "Pro vnesennia zmin do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15 hrudnia 1997 r. № 1410" [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: www://mil.gov.ua/content/pdf/poriadok/inst/audit
6. «Poriadok provedennia instytutsiinoho audytu profesiinoi viiskovoi osvity u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh Ministerstva oborony Ukrainy» zatverdzenoho pershym zastupnykom Ministra oborony Ukrainy 31.08.2020 r [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF#top>.
7. MC 0458/3 NATO Education, Training, Exercise and Evaluation Policy, dated 03 September 2014.
8. Tryhub I. Klasyfikatsiia krain Skhidnoi Yevropy shchodo podobnosti pidhotovky ekspertiv u haluzi osvity / I. Tryhub // Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka (Seriia: pedahohichni nauky). – 2016. – Vypusk №1-2 (46-47). – S. 66-70.
9. Professional military education: programs are accredited, but additional information is needed to assess effectiveness. URL: <https://www.gao.gov/products/gao-20-323#summary> (data zvernennia: 24.03.2023).
10. What GAO does. URL: <https://www.gao.gov/about/what-gao-does> (data zvernennia: 24.03.2023).

SUMMARY

Oleh Mitiahin,
PhD (Historical Sciences)
National Defence University of Ukraine

QUALITY ENSURING SYSTEM OF MILITARY EDUCATION IN UKRAINE

One of the directions of transforming military education in Ukraine is the formation and development of an effective professional military education system. This process is connected with the development of the quality assurance system of professional military education in Ukraine. The basis of this process is the idea of external and internal evaluation as a check of compliance of educational institutions with specific NATO standards, which are actively implemented in institutional evaluation and accreditation of academic programs in partner countries. Such approaches are inherent in the higher military education system, which is integrated into the state system of higher education. However, the military education system does not have a model of the quality assurance system of professional military education.

Therefore, it is urgent to create such a state institution that will be responsible for the implementation of the policy of the Ministry of Defence of Ukraine in the field of quality assurance of professional military education and the training of qualified military professionals under the requirements of modernity and the development strategy of the Armed Forces of Ukraine.

Introduction. *The article summarizes the practices of the quality assurance system of professional military education in NATO countries, which should be taken into account in the context of the modern development of professional military education in Ukraine. In this context, in the system of professional military education, an important scientific task is to create a model that will ensure the quality of professional military education and training of qualified military specialists under the requirements of our time and the development strategy of the Armed Forces of Ukraine.*

Purpose. *Analysis and implementation of modern approaches to ensuring the quality of professional military education during the transformation of the military education system of Ukraine.*

Methods. *To solve the tasks, general scientific methods of analysis of scientific literature on the researched problem, monitoring of the existing system of education and training of officers of NATO member states, system analysis, and synthesis, induction, and deduction, system approach to problem-solving, classification, generalization and systematization.*

Result. *The actual education in the military education system will be the formation of state institutions that will be responsible for the implementation of the policy of the Ministry of Defense of Ukraine in the field of quality assurance of both higher (formal) and professional (informal) military. The model development for ensuring the quality of professional education is necessary in a comprehensive manner along with problematic issues to ensure the effective functioning of the existing professional education system. Accreditation issue and certification of the air defense program may belong to the sphere of responsibility of the established Agency for Quality Assurance of Professional Education, which is a permanent collegial body of the Ministry of Defense of Ukraine, authorized to implement the policy of the Ministry of Defense in the field of quality assurance of professional education.*

Originality. *Ensuring the quality of academic and professional military training programs is now regarded as fundamental for strategic growth and a top priority in Ukraine's military education system. Implementing robust quality assurance practices serves as a cornerstone for current and future development strategy. For this purpose, the mechanisms and processes of ensuring the quality of education and individual training in NATO member countries were investigated, namely: the organization of the education quality management system in educational and training institutions, the implementation of institutional accreditation, the implementation of the process of continuous improvement in educational institutions.*

Conclusion. *The model development for ensuring the quality of professional education is necessary in a comprehensive manner, along with problematic issues to ensure the effective functioning of the existing professional education system. This issue should be resolved in the context of changes to regulations in the field of higher education and institutional support for the functioning of the professional vocational education system in Ukraine, taking into account the basic requirements for professional training of officers of various levels of military education in the context of modern tasks of the security and defense sector and standards in NATO member countries.*

Key words: *education and individual training; institutional accreditation; quality management system; quality control; continuous improvement process; NATO standards; policy; doctrine.*